

ПРАКСЕОЛОГІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ МЕХАНІЗМ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У статті розглянуто проблему модернізації сучасної вищої освіти на основі її праксеологізації. Встановлено, що праксеологією як теорією ефективної діяльності та інтегративною практикою зорієнтованою сферою знання вироблено низку підходів і механізмів організації освітньої діяльності, що дозволяють підвищити рівень її ефективності і результативності. Суть імплементації праксеологічного підходу у вищій освіті полягає в підвищенні рівня відповідності освітньої діяльності її цілепокладанню (в застосовуваних методах і використовуваних ресурсах). Створення умов ефективної модернізації вищої освіти можливе шляхом раціоналізації, створення умов, що забезпечують очікуваний результат. Вищу освіту в контексті її праксеологізації розглянуто як інтегроване освітнє середовище підготовки фахівців, що розвивається з урахуванням необхідності найраціональнішого використання ресурсів та індивідуалізованої спрямованості освітньої діяльності студентів. Зміст праксеологізації як механізм модернізації вищої освіти зведено до застосування квазіпрофесійних освітніх ресурсів і організаційних форм, індивідуалізації освітніх траєкторій. Встановлено, що праксеологізація як ключовий механізм модернізації вищої освіти в сучасних умовах охоплює п'ять тенденцій: дуалізація, імітація, сингуляризація, мотивація, ігритизація. Практика вищої освіти дає змогу наповнити праксеологічними аспектами зміст фахових дисциплін і виробничої практики та цілеспрямовано формувати у студентів уявлення і досвід правильних і ефективних дій у майбутній професійній діяльності на основі свідомого вибору засобів, прийомів і методів роботи, що забезпечують результативність праці, активізують творчість у постійно мінливих умовах, у ситуаціях ризику і невизначеності, спонукають до активної перетворювальної діяльності.

Ключові слова: модернізація, праксеологізація, вища освіта, праксеологічний підхід, дуалізація, імітація, сингуляризація, мотивація, ігритизація, раціоналізація.

У сучасних умовах ідеї праксеології в педагогіці та освіті зумовлені тим фактом, що актуальним стає перехід від діяльності до результативної і ефективної діяльності. Саме тому посилюється дослідницький інтерес до нового підходу в теоретичній педагогіці і освітній практиці – праксеологічного – як системи концептуальних положень і технологічних компонентів, які акцентують увагу на таких характеристиках діяльності, як якість, результативність, доцільність, ефективність, технологічність. Як загальна методологія розгляду способів діяльності (зокрема розумової) з позиції їхньої результативності та ефективності праксеологія виникла на початку ХХ ст. Якщо суб'єкт володіє прийомами, способами, засобами діяльності, то він має змогу ефективно їх використовувати [5, с. 203–207]. Практика вищої освіти дає змогу наповнити праксеологічними аспектами зміст фахових дисциплін і виробничої практики та цілеспрямовано формувати у студентів уявлення і досвід правильних і ефективних дій у майбутній професійній діяльності на основі свідомого вибору засобів, прийомів і методів роботи, що забезпечують результативність праці, активізують творчість у постійно мінливих умовах, у ситуаціях ризику і невизначеності, спонукають до активної перетворювальної діяльності.

Праксеологічний підхід до оцінки результативності та ефективності освітньої діяльності відображений у дослідженні В. Кавалерова [3]; генезис праксеологічних ідей та історико-філософський контекст їхнього становлення досліджувала О. Льовкіна [6], праксеологія становлення суб'єктності студентів досліджена в наукових пошуках О. Ленглер [5]. У професійній освіті вивчені: праксеологічний підхід до підготовки майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності (праксеологічний підхід у підготовці студентів до дослідницької діяльності – О. Бартош; вивчення становлення самосвідомості з позиції праксеологічного – В. Поліщук; діяльнісно-праксеологічний підхід до формування професійних компетенцій студентів – Л. Романовська, праксеологічний підхід до аналізу результативності навчально-професійної діяльності – В. Савіцька [12]; сутність і принципи праксеологічного підходу в методичній підготовці майбутніх вчителів (Г. Джанда [1]); праксеологічний підхід до дослідження простору реалізації управлінських функцій учителя (А. Малихін [8]); сутність і принципи праксеологічного підходу в методичній підготовці майбутнього вчителя музики (Є. Проворова [11]); досліджувалися особливості розвитку праксеологічних умінь майбутніх компетентних фахівців вищої школи України (В. Майборода [7]); праксеологічні засади ефективного забезпечення підвищення кваліфікації державних службовців в Україні (Л. Корнута [4]) та ін.

Загалом у педагогічній науці розпочато дослідження праксеологічних аспектів окремих складників професійної діяльності: основи педагогічної праксеології (Є. Проворова [11]); дослідницька діяльність як мета і ресурс професійного саморозвитку в концепції праксеологічного підходу та праксеоцентризм у професійному стандарті (Н. Олійник [10]). Таким чином, у науці визначаються вектори досліджень із позицій праксеологічного підходу як у сфері загальної педагогіки, так і в межах приватних дидактик.

Метою статті є обґрунтування доцільності застосування праксеологічного підходу щодо проєктування і реалізації освітніх програм або інакше – праксеологізації освітніх програм як одного з дієвих механізмів актуалізації змісту вищої освіти в контексті завдань її модернізації.

У ХХІ ст. праксеологічні ідеї поширюються з прикладних галузей наук на гуманітарні, зокрема й на педагогіку. Це ергономіка, загальна теорія систем Людвіга фон Берталанфі, наукова організація праці та оптимізація в навчанні. “Праксеологія” в науковій інтерпретації означає “теорію ефективної організації діяльності” (Т. Котарбінський [16]), “теорію формування практичного ставлення людини до навколишнього світу”, “проектування об’єктів діяльності в матеріально-зразковій формі” (М. Ілляхова [2]). Практикеологія, поєднуючи когнітивний і інструментальний рівні професійної діяльності, досліджує раціональну основу для усвідомленого віднайдення та утримання себе в межах професії.

Праксеологія як філософська концепція діяльності в сучасних умовах має статус програмно-концептуального проекту. Вона розроблена як загальна теорія організації діяльності на основі ідей оптимальної організації діяльності, “філософії дії”, парадигми “прагматизму-інструменталізму” (Ф. Тейлор, Г. Форд, А. Файоль, С. Томпсон, Ж. Гостел, Дж. Мід.). Автор концепції Т. Котарбінський, фахівець із праксеології, неодноразово робив спроби надати цій науці дисциплінарний статус, що значною мірою відображено в його “Трактаті про хорошу роботу”. Проект спершу мав певний метатеоретичний і методологічний характер, планувався як загальна “граматика дії”, що впорядковує праксеологічні відносини (за аналогією із загальною граматикою мови). Т. Котарбінський передбачав три співвідносних рівня аналізу:

- критика історії розвитку людських дій із позиції їхніх технічних переваг і критика методів, що застосовуються в цих діях нині;
- типологія дій і побудова системи категорій (понять);
- розробка ефективних нормативних систем дії, що дають змогу занурювати розглянуту проблематику в конкретно-історичні соціокультурні контексти [16].

Тобто праксеологія дає характеристику реальних людських можливостей, визначає об’єктивні та суб’єктивні дії людини, сприяє становленню її ідеалів і цінностей, допомагає людині оптимізувати власну життєдіяльність і життєзабезпечення як в індивідуальному, так і в громадському, загальному плані. З огляду на це припускаємо, що праксеологічний підхід виникає в процесі боротьби двох тенденцій: прагнення до побудови максимально доступного для огляду загального громадського знання, з одного боку, і прагнення до охоплення, можливо, багатшого матеріалу конкретних чинників діяльності – з іншого. Оскільки праксеологічний підхід формує два аспекти відносин – знання і діяльність, між ними є протиріччя і єдність, які й мають враховуватися в пошуку людиною нових, інтенсивних шляхів власного розвитку і вдосконалення.

Сучасною педагогічною праксеологією сформовані різні моделі організації професійної підготовки з метою її раціоналізації, підвищення технологічності й ефективності. Запропоновано, зокрема, ресурсно-технологічна, прогресивно-продуктивна і науково-креативна моделі праксеологізації (А. Марон, Л. Монахова, В. Федотова [9]). Ресурсно-технологічна модель заснована на ідеях середовищного підходу і передбачає проектування освітнього процесу в наближених до професійних матеріально-технічних умовах; прогресивно-продуктивна модель передбачає послідовне ускладнення завдань професійного розвитку шляхом підвищення рівня складності освоюваних професійних рішень, збільшення кількості алгоритмів. Для студентів із розвиненим аналітико-технологічним типом мислення, на думку авторів, придатна науково-креативна модель, що розвиває здатність студентів до пошуку і створення умов власного професійного розвитку. Тоді як ключовими принципами педагогічної праксеології визначені раціональне використання ресурсів, індивідуальна і соціальна значущість освітньої діяльності, зважені рішення і гуманні відносини, інтеграція в зовнішнє середовище.

Йозеф Дерболоу (J. Derbolav) трактує праксеологію як теоретичний конструкт, що дає змогу систематизувати прикладні знання засобами педагогіки таким чином, щоб, з одного боку, забезпечити оновлення прикладних знань, з іншого – зберегти ієрархічні відносини між соціально значущими прикладними практиками [15]. Актуальні зарубіжні дослідження процесів праксеологізації освітньої діяльності сфокусовані на методах індивідуалізації та контролю. Так, дослідниками з Німеччини (Дж. Брайдештайн (G. Breidenstein), С. Менцель (C. Menzel) та С. Радемахер (S. Rademacher) вивчені формати освітньої діяльності, центровані на самостійній діяльності студентів та наданні їм можливостей самостійно приймати рішення. Йдеться про так звані «відкриті» і децентралізовані заняття, в організації яких, на думку дослідників, найістотніше значення мають методичне відображення алгоритмів діяльності і структурування діяльності студентів [13; 14].

Вища освіта в контексті праксеологічного підходу є інтегрованим освітнім середовищем підготовки фахівців, що розвивається з урахуванням необхідності найраціональнішого використання ресурсів та індивідуалізованої спрямованості освітньої діяльності. Компетентнісна основа вищої професійної освіти в сучасних умовах передбачає формування й оцінку її результатів на особистісному, метапредметному і предметному рівнях.

Праксеологічний підхід трактується як організація раціональної, ефективної людської діяльності, як спосіб аналізу досягнення поставленої мети і отримання продукту з мінімальними ресурсними витратами. Вивчення освітнього процесу у вищій школі та його оптимізація з урахуванням праксеологічного знання передбачають таку взаємодію суб’єктів освітньої практики, яка змінює механізми ресурсного забезпечення цього процесу, мінімізує ризикогенні чинники і передбачає нову якість одержуваного освітнього результату (продукту).

Термін “праксеологізація”, на нашу думку, тісно пов’язаний із поняттям “оптимізація” в педагогіці, однак значно ширший та відображає динаміку. Практикеологізація – це комплексний процес, що поєднує роз-

гляд теорії дій із метою їх оптимізації і раціоналізації, а не лише діяльність, спрямовану на досягнення найкращого результату за безлічі можливих умов, засобів, дій. Результат – створення такого комплексу умов, у межах яких цілеспрямована діяльність щодо оптимізації буде ефективна, оскільки отримання певної якості результату зумовлено пропедевтичними заходами з мінімізації можливих ризиків неуспішності підготовки у вищій школі.

Праксеологізацію як ключовий механізм модернізації вищої освіти доцільно представити (у найпростішому вигляді) ієрархічним чином (рис.1).

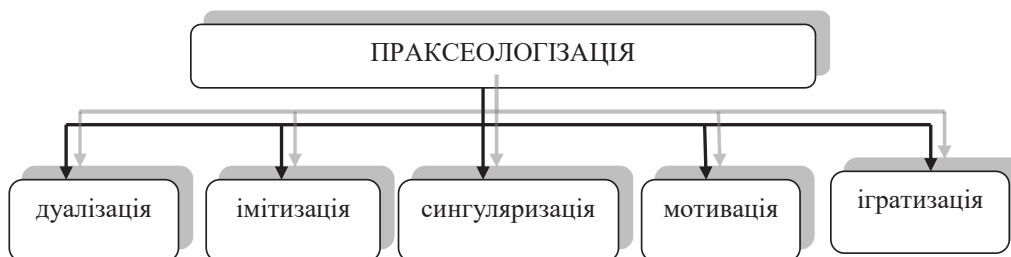

Рис. 1. Праксеологізація як ключовий механізм модернізації вищої освіти

Таким чином, ключовими механізмами праксеологізації вищої освіти в сучасних умовах визначаємо:

- дуалізація полягає в поєднанні (як правило, роздільному) занять теоретичного (знаннєвого) характеру з практикою (практичними заняттями);
- імітизація полягає в тому, що спеціальним чином, наприклад, за допомогою тренажерів, організовується діяльність (праця) студентів, яких намагаються навчити конкретних практичних навичок;
- сингуляризація полягає в тому, що особистість освоює практичні прийоми, що вимагаються не лише для тієї діяльності (праці), яка освоюється, а для більш широкого діапазону життєвих ситуацій;
- мотивація полягає в тому, що пропонується сукупність практичних заходів, які прямо не стосуються освоюваної діяльності (праці), але які стимулюють бажання для цього виду робіт;
- іґратизація полягає в тому, що практичні навички «прищеплюються» технологіями, що мають розважальну компоненту.

Механізми і прийоми праксеологізації освітнього процесу відповідають таким характеристикам:

- 1) індивідуалізація освітніх траєкторій і застосування різних моделей праксеологізації здійснюється за допомогою розробки індивідуальних навчальних планів;
- 2) застосування різноманітних форм навчання: індивідуальних, групових, контактної роботи; методів навчання: інтерактивних, імітаційних, проблемних, проєктних; засобів навчання: кейси та ситуації з тематики курсів і модулів;
- 3) як практичний базис використовуються практичні заняття навчальних дисциплін, розосереджені квазі-професійні практики, концентровані виїзні практики;
- 6) як оцінні засоби у визначенні метапредметних результатів освітньої діяльності застосовуються технологічні квазіпрофесійні процедури.

Науково-методичне та матеріально-технічне забезпечення праксеологізації вищої освіти в сучасних умовах охоплює:

- календарні навчальні графіки і навчальні плани освітніх програм, розосереджені квазіпрофесійні практики в закладах вищої освіти, концентровані виїзні тривалі виробничі практики;
- методичне забезпечення практичних занять, що проводяться в активних формах (бізнес-тренінги, бізнес-ігри, навчальні дискусії, організований обмін думками, проблемний виклад теоретичного матеріалу; кейс-стадії і проєкти);
- матеріально-технічне оснащення освітньої діяльності – створення умов навчання, наближених до реальних у сфері професійної діяльності.

Висновки. Актуальні соціально-економічні, соціокультурні та геополітичні виклики до рівня інноваційної активності українського суспільства, а отже, і до освіти зумовлюють вимоги модернізаційного характеру до освітніх програм та їхньої реалізації. Як майнстрім розвитку логічно запропонувати досягнення поставлених цілей за допомогою найефективнішого використання наявних ресурсів. З огляду на це актуальним є праксеологічний підхід, що дає змогу найбільш раціонально і практично зорієнтовано застосовувати педагогічні технології. Тоді як праксеологізація, на нашу думку, є логічним завершенням становлення будь-якої дії, а кожен етап професійного зростання фахівців має певну специфіку з позиції праксеологізації. Праксеологізація освітньої діяльності в професійній вищій освіті здійснює позитивний вплив на актуалізацію її змісту в контексті сучасних процесів модернізації вищої професійної школи в Україні та підготовки фахівців із високим рівнем дослідницької компетентності і професійної мобільності.

Використана література:

1. Джанда Г. Б. Потенціал праксеологічного підходу в професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 15 (2). С. 63–67.
2. Ілляхова М. В. Практиологічний компонент у структурі креативності науково-педагогічного працівника. *Вісник післядипломної освіти*. 2019. Вип. 7 (36). С. 55–69.
3. Кавалеров В. А. Інтенції педагогічної інноватики в дискурсі праксеології. *Гілея. Сер.: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки*. 2012. Вип. 57 (№ 2). С. 489–494.
4. Корнута Л. М. Практиологічний підхід як основа ефективного забезпечення підвищення кваліфікації державних службовців в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Вип. 3(28). С. 68–71.
5. Ленглер О. А. Применение праксеологического подхода в процессе становления субъектности учащихся. *Педагогическое образование в России*. 2012. № 5. С. 203–207.
6. Льовкіна О. Г. Генезис праксеологічних ідей: історико-філософський контекст. *Філософські обрії*. 2012. Вип. 27. С. 4–12.
7. Майборода В. К. Проблеми розвитку праксеологічних умінь майбутніх компетентних фахівців вищої школи України. *Вища освіта України*. 2012. Вип. 4. С. 31–36.
8. Малихін А. О. Сутність і принципи праксеологічного підходу в методичній підготовці майбутнього вчителя технологій. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія «Педагогіка»*. 2014. Вип. 3. С. 72–77.
9. Марон А. Е., Монахова Л. Ю., Федотова В. С. Педагогическая праксиология: структура знания и модели реализации в профессиональном обучении. *Человек и образование*. 2012. № 2 (31). С. 28–29.
10. Олійник Н. А. Професійна підготовка студентів аграрних закладів освіти на засадах праксеологічного підходу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Педагогіка. Соціальна робота*. 2020. Вип. 2 (47). С. 109–113.
11. Проворова Є. М. Теорія і практика методичної підготовки майбутнього вчителя музики на засадах праксеологічного підходу: дис. ... докт. пед. наук : 13.00.02 / Національний пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2018. 502 с.
12. Савіцька В. В. Підготовка майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності на засадах праксеологічного підходу: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне, 2015. 200 с.
13. Breidenstein G., Menzel C. «Arbeitszeit ist zum Arbeiten da!» Zur Arbeits-Terminologie im individualisierten Unterricht. *Zeitschrift für Grundschulforschung*. 2014. Vol. 2 (7). S. 179–193.
14. Breidenstein G., Menzel C., Rademacher S. Legitime und illegitime Differenzen im individualisierten Unterricht. Beobachtungen aus einer Montessori-Schule. *Unschärfe Einsätze: (Re-)Produktion von Heterogenität im schulischen Feld (Studien zur Schul- und Bildungsforschung)*. Wiesbaden, 2013. S. 153–167.
15. Derbolav J. Das «Exemplarische» im Bildungsraum des Gymnasiums. Düsseldorf: Schwann, 1957. 87 p.
16. Kotarbiński T. Traktat o dobrej robocie. Wrocław: Ossolineum, 1975. 531 s.

References:

1. Dzhanda H. B. (2019) Potentsial prakseolohichnoho pidkhodu v profesiinii pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv [The potential of praxeological approach in the training of future primary school teachers]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative Pedagogy*, 15 (2). S. 63–67. [in Ukrainian]
2. Illiakhov M. V. (2019) Prakseolohichnyi komponent u strukturi kreatyvnosti naukovo-pedahohichnoho pratsivnyka [Praxeological component in the structure of creativity of a scientific and pedagogical worker]. *Visnyk pisladyplomnoi osvity – Bulletin of Postgraduate Education*, 7 (36). S. 55–69. [in Ukrainian]
3. Kavalero V. A. (2012) Intentsii pedahohichnoi innovatyky v dyskursi prakseolohii [Intentions of pedagogical innovation in the discourse of praxeology]. *Hileia. Ser.: Istorychni nauky. Filosofski nauky. Politychni nauky – Gileya. Ser.: Historical Sciences. Philosophical Sciences. Political Sciences*, 57 (2). S. 489–494. [in Ukrainian]
4. Kornuta L. M. (2019) Prakseolohichnyi pidkhid yak osnova efektyvnoho zabezpechennia pidvyshchennia kvalifikatsii derzhavnykh sluzhbovtiv v Ukraini [Praxeological approach as a basis for effective providing advanced training of civil servants in Ukraine]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk – Subcarpathian Law Herald*, 3 (28). S. 68–71. [in Ukrainian]
5. Lengler O. A. (2012) Primenenie prakseologicheskogo podhoda v protsesse stanovleniya sub'ektivnosti uchashchihysya [Application of the praxeological approach in the process of formation of students' subjectivity]. *Pedagogicheskoe obrazovanie v Rosii – Pedagogical Education in Russia*, 5. S. 203–207. [in Russian]
6. Lovkina O. H. (2012) Henezys prakseolohichnykh idei: istoryko-filosofskiy kontekst [The genesis of praxeological ideas: the historical-philosophical context]. *Filosofski obrii – Philosophical Horizons*, 27. S. 4–12. [in Ukrainian]
7. Maiboroda V. K. (2012) Problemy rozvytku prakseolohichnykh umin maibutnikh kompetentnykh fakhivtsiv vyshchoi shkoly Ukrainy [Problems of development of praxeological skills of future competent specialists of higher education of Ukraine]. *Vyshcha osvita Ukrainy – Higher Education of Ukraine*, 4. S. 31–36. [in Ukrainian]
8. Malykhin A. O. (2014) Sutnist i pryntsyipy prakseolohichnoho pidkhodu v metodychnii pidhotovtsi maibutnoho vchytelia tekhnolohii [The essence and principles of praxeological approach in the methodical training of future teachers of technologies]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. V. Hnatiuka. Seriya "Pedahohika" – The Scientific Issues of Ternopil V. Hnatiuk National Pedagogical University. Series "Pedagogy"*, 3. S. 72–77. [in Ukrainian]
9. Maron A. E., Monahova L. Yu. & Fedotova V. S. (2012) Pedagogicheskaya praksiologiya: struktura znaniya I modeli realizatsii v professionalnom obuchenii [Pedagogical praxeology: the structure of knowledge and models of implementation in vocational training]. *Chelovek i obrazovanie – Human and Education*, 2 (31). S. 28–29. [in Russian]
10. Oliinyk N. A. (2020) Profesiina pidhotovka studentiv ahrarnykh zakladiv osvity na zasadakh prakseolohichnoho pidkhodu [Vocational training of students of agricultural institutions of educational on the basis of praxeological approach]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Ser.: Pedahohika. Sotsialna robota – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Ser.: Pedagogy. Social Work*, 2 (47). S. 109–113. [in Ukrainian]
11. Provoro Y. M. (2018) Teoriia i praktyka metodychnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia muzyky na zasadakh prakseolohichnoho pidkhodu [Theory and practice of methodical preparation of the prospective teacher of music on the principles of the praxeological approach]. *Candidate's thesis*. Kyiv. 502 s. [in Ukrainian]
12. Savitska V. V. (2015) Pidhotovka maibutnikh sotsialnykh pratsivnykiv do profesiinoi diialnosti na zasadakh prakseolohichnoho pidkhodu [Training of future social workers for professional activity on the basis of praxeological approach]. *Candidate's thesis*. Rivne. 200 s. [in Ukrainian]

13. Breidenstein G. & Menzel C. (2014) "Arbeitszeit ist zum Arbeiten da!" Zur Arbeits-Terminologie im individualisierten Unterricht. *Zeitschrift für Grundschulforschung*, Vol. 2 (7). S. 179–193.
14. Breidenstein G., Menzel C. & Rademacher S. (2013) Legitime und illegitime Differenzen im individualisierten Unterricht. Beobachtungen aus einer Montessori-Schule. *Unscharfe Einsätze: (Re-)Produktion von Heterogenität im schulischen Feld (Studien zur Schul- und Bildungsforschung)*. Wiesbaden. S. 153–167.
15. Derbolav J. Das (1957) "Exemplarische" im Bildungsraum des Gymnasiums. Düsseldorf: Schwann. 87 s.
16. Kotarbiński T. (1957) Traktat o dobrej robocie. Wrocław: Ossolineum. 531 s.

Melnychuk I. M. Praxeologization as a key mechanism of higher education modernization in modern conditions

The article deals with the problem of modern higher education modernization based on its praxeologization. It has been established that praxeology, as a theory of effective activity and integrative practically oriented field of knowledge, produced a number of approaches and mechanisms of organization of educational activity that allow to increase the level of its efficiency and effectiveness. The essence of praxeological approach implementation into higher education is in increasing the level of compliance of educational activities with its purpose (in the applied methods and used resources). Creation of conditions of higher education effective modernization is possible by means of rationalization, creation of conditions, which provide the expected result. Higher education in the context of its praxeologization has been considered as an integrated educational environment for training specialists, which develops taking into account the need for the most rational use of resources and individualized direction of educational activities of students. The essence of praxeologization as a mechanism of higher education modernization reduced to the application of quasi-professional educational resources and organizational forms, individualization of educational trajectories. It has been found that praxeologization as a key mechanism of higher education modernization in modern conditions contains five tendencies: dualization, imitation, singularization, motivation, gamingtization. Higher education praxeologization gives the opportunity to fill the content of professional disciplines and industrial practice with praxeological aspects and purposefully form students' ideas and experience of correct and effective actions in future professional activities on the basis of conscious choice of tools, techniques and methods of work, ensuring productivity of work, activate creativity in constantly changing conditions, in situations of risk and uncertainty, encourage to active transformational activity.

Key words: modernization, praxeologization, higher education, praxeological approach, dualization, imitation, singularization, motivation, gamingtization, rationalization.